

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

A6-0033/2008

5.2.2008

JELENTÉS

a börtönben lévő nők különleges helyzetéről és a szülők bebörtönzésének a társadalmi és a családi életre gyakorolt hatásáról
(2007/2116)(INI)

Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság

Előadó: Marie Panayotopoulos-Cassiotou

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNYA.....	3
INDOKOLÁS.....	13
A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE.....	19

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNYA

a börtönben lévő nők különleges helyzetéről és a szülők bebörtönzésének a társadalmi és a családi életre gyakorolt hatásáról (2007/2116)(INI)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EU-Szerződés 6. és 7. cikkére, valamint az Európai Unió 2007. december 12-én kihirdetett új alapjogi chartájának¹ 4. cikkére, amelyek az emberi jogok védelmére vonatkoznak,
- tekintettel az emberi jogok egyetemes nyilatkozatára (5. cikk), a polgári és politikai jogokról szóló nemzetközi egyezségokmányra (7. cikk), a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezményre (CPT) és annak fakultatív jegyzőkönyvére² a fogvatartási helyeken a független nemzetközi és nemzeti szervezetek által tett rendszeres látogatások rendszerének létrehozásáról,
- tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény 3. cikkére, az egyezmény jegyzőkönyveire és az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatára,
- tekintettel a fent említett CPT-re, amely létrehozta az Európa Tanácsnak a kínzás és az embertelen vagy megalázó büntetések vagy bánásmód megelőzésére alakult európai bizottságát, valamint a CPT-jelentésekre,
- tekintettel az ENSZ 1957-ben elfogadott minimumszabályainak összességére a fogvatartottakkal kapcsolatos bánásmódról, és az ENSZ Közgyűlés által e témában elfogadott nyilatkozatokra és elvekre,
- tekintettel a gyermekek jogairól szóló 1989. november 20-i ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az Európa Tanács (73)5. sz. határozatára a fogvatartottakkal való bánásmód minimumszabályainak összességéről, az R(87)3. sz. és R (2006)2. sz. ajánlásaira az európai fegyintézeti szabályokról,
- tekintettel az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlése által elfogadott ajánlásokra és különösen az 1747.(2006) sz. ajánlására egy európai fegyintézeti charta létrehozására vonatkozóan, valamint a börtönben lévő anyákra és csecsemőkre vonatkozó 1469.(2000) sz. ajánlásra,
- tekintettel 1989. május 26-i állásfoglalására³ a börtönben lévő anyákról és gyermekekről, 1996. január 18-i állásfoglalására⁴ a rossz fogvatartási feltételekről az Európai Unió börtöneiben, 1998. december 17-i állásfoglalására⁵ az elzárási feltételekről az Európai

¹ HL C 303., 2007.12.14., 1. o.

² HL C 32., 1996.2.5., 102. o.

³ HL C 158., 1989.6.26., 511. o.

⁴ HL C 32., 1996.2.5., 102. o.

⁵ HL C 98., 1999.4.9., 299. o.

Unióban: berendezések és helyettesítő büntetések, és 2004. március 9-i ajánlására¹ a Tanács szándékáról az Európai Unióban fogvatartottak jogaival kapcsolatban,

- tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
 - tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság jelentésére (A6–0033/2008),
- A. mivel a nemzetközi és európai egyezmények² értelmében minden bebörtönzött személlyel az emberi jogok tiszteletben tartása mellett kell bánni és a fogva tartás feltételeinek összhangban kell lenniük a személy emberi méltósága alapelveivel, a hátrányos megkülönböztetés tilalmával és a magán- és családi élet tiszteletben tartásával, és azokat a független szervezetek általi rendszeres értékelésnek kell alávetni,
- B. mivel a bebörtönzött nők különleges szükségleteit és helyzetét figyelembe kell venni a bírósági határozatokban, a büntetőjogi jogszabályokban és a tagállami büntetés-végrehajtási intézetekben,
- C. mivel a nők bebörtönzésének kérdése összefügg a társadalomban általában elfoglalt helyükkel, s így a nők elzárása egy főleg férfiak által kialakított és irányított, férfiak számára létrehozott rendszerben történik,
- D. mivel konkrét és a nők sajátos szükségleteinek megfelelő intézkedésekre van szükség, nevezetesen alternatív büntetések alkalmazására,
- E. mivel a börtönben lévő várandós nőknek lehetőséget kell adni, hogy támogatásban, tájékoztatásban, valamint várandósságuk és a szülés megfelelő lezajlásához szükséges alapvető körülményekben részesülhessenek, nevezetesen kiegyensúlyozott táplálkozásban, megfelelő egészségügyi feltételekben, friss levegőben, testmozgásban, valamint születés előtti és utáni ellátásban;
- F. mivel minden fogvatartottnak, férfiaknak és nőknek, azonos hozzáféréssel kell rendelkezniük az egészségügyi ellátásokhoz, azonban a fegyintézeti szakpolitikáknak különös figyelmet kell szentelniük a nőspecifikus egészségügyi problémák megelőzésére, nyomon követésére és kezelésére mind fizikai, mind mentális szinten;
- G. mivel az anya mentális és fizikai egészsége nem választható el a gyermekétől,
- H. mivel a fogva tartott nők nagy számban szenvednek, vagy szenvedtek kábítószer- vagy más anyagtól való függőségben³, amely mentális vagy viselkedési zavarokhoz vezethet, megkívánva így az orvosi kezelést, valamint a megfelelő szociális és pszichológiai támogatást egy átfogó jellegű fegyintézeti szakpolitika keretén belül,
- I. mivel ma már tudjuk, hogy a börtönben lévő nők nagy része erőszaknak, szexuális visszaéléseknek vagy rossz bánásmódnak lett áldozatává családi környezetében vagy párkapcsolatában, s sokan közülük gazdasági és lelki függőségben élnek; mivel közvetlen

¹ HL C 102. E, 2004.4.28., 154. o.

² Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 1., 3., 5. és 12. cikke, valamint az ENSZ Közgyűlés által 1990. december 14-én 45/111 sz. állásfoglalásában elfogadott alapelvek 1. cikke a fogva tartottakról.

³ Említett R (2006)2 ajánlás.

kapcsolat van mindezen tényezők és bűncselekményekkel terhelt múltjuk, valamint testi és lelki károsodásaik – így a poszttraumatikus stressz – között;

- J. mivel a fegyintézeti személyzetet megfelelően kell képezni és érzékenyé kell tenni a nők és férfiak közötti egyenlőség dimenziójának figyelembevételére és a fogva tartott nők különleges szükségletei és helyzete iránt; mivel egészen különleges figyelmet kell fordítani a legsérülékenyebb nőkre, azaz a fiatalkorúakra és a fogyatékosokkal élőkre,
- K. mivel a családi kötelek fenntartása a visszaesés megelőzésének és a társadalmi visszailleszkedésnek fontos eszköze és minden fogvatartottat, gyermekeiket¹ és más családtagjaikat megillető jog, és amely jognak a gyakorlása a nők számára gyakran kifejezetten bonyolult a női fogvatartó intézmények ritkasága, ennél fogva lehetséges földrajzi távolsága miatt;
- L. mivel a gyermek magasabb érdekeit mindig figyelembe kell venni a bebörtönzött szülőtől való elválasztásra vagy az azzal való kapcsolat fenntartására vonatkozó döntések során, illetve minden esetben úgy kell eljárni, hogy az érintett másik szülő gyakorolhassa szülői jogait, továbbá olyan eljárásokat kell kialakítani, amelyek elősegítik az eredeti családi környezettel (testvérekkel, nagyszülőkkel és más családtagokkal) fenntartott érzelmi kapcsolatok fennmaradását;
- M. mivel a gyermekek jogairól szóló már említett egyezmény (valmint más nemzetközi okmányok²) aláírásával a részes államok kötelezettséget vállalnak arra, hogy minden gyermek részére mindenféle hátrányos megkülönböztetés nélkül és szüleinek jogi helyzetétől függetlenül biztosítják minden ezen egyezményben biztosított jogok élvezetét, és különösen a megfelelő egészségügyi ellátáshoz, a pihenéshez és az oktatáshoz való jogot, és hogy ezt a kötelezettségvállalást ugyanígy alkalmazni kell a bebörtönzött szüleikkel tartózkodó gyermekekre is;
- N. mivel a jogellenes cselekmények megtorlásán túl a büntetés-végrehajtási intézeteknek ugyanígy feladata kell, hogy legyen a társadalmi és szakmai visszailleszkedésre való törekvés, figyelembe véve azt a társadalmi kirekesztődést és szegénységet, amely gyakran jellemzi nagyszámú fogva tartott férfi és nő múltját³;
- O. mivel a fogva tartott nők nagy része bebörtönzése időpontjában folyamatban lévő (gyermekkitétellel, kiskorú ideiglenes befogadásával vagy örökbefogadásával, házasság felbontásával vagy különélés kezdeményezésével, kényszerű lakáshagyással stb. kapcsolatos) bírósági eljárások részese, ez sérülékennyé teszi és állandó bizonytalanságban és stresszállapotban tartja őket;
- P. mivel a fogvatartottaknak gyakran nincs tudomásuk a szociális segítség elérhető formáiról, számos esetben pedig az a tény, hogy nincsenek birtokukban a helyzetükre vonatkozó iratok (személyazonosító igazolvány, társadalombiztosítási igazolvány, családi kiskönyv...) sem – akár mert elvesztették azokat, akár mert lejárt az érvényességük –, a

¹ A gyermekek jogairól szóló előbb említett egyezmény 9. cikkének (3) bekezdése.

² Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 1., 3., 5. és 12. cikke, valamint a fogvatartottakra vonatkozó említett alapelvek 1. cikke.

³ Említett R (2006)2 ajánlás.

gyakorlatban is lehetetlenné teszi számukra, hogy élhessenek az egyes tagállamok állampolgárait megillető állampolgári jogokkal;

- Q. mivel a fogva tartott nők számának növekedése részben annak tudható be, hogy romlanak a nők gazdasági életfeltételei;
- R. mivel a fogvatartottak – férfiak és nők – számára a munkához, a szakképzéshez és a pihenéshez való egyenlő hozzáférés fogva tartásuk alatt alapvető tényező a pszichológiai egyensúlyuk, valamint a társadalomba és a munka világába való visszailleszkedésük szempontjából;
- S. mivel nem elegendő annak biztosítása a férfi és női fogva tartottak számára, hogy hozzáférhetnek a – bármilyen sokszínű – kínálathoz az oktatás, a képzés, a foglalkoztatás, a szórakozás és az egyéni tevékenység terén, és szükség van olyan segítő programok kidolgozására is, amelyek megkönnyítik részvételüket a beilleszkedési folyamat előkészítésében és lebonyolításában;
- T. mivel a bebörtönzött nőknek mindenféle hátrányos megkülönböztetés nélkül hozzá kell tudniuk férni a fizetett és a fizetség nélkül vállalt munkához, valamint különféle és a munkaerőpiac elvárásaihoz igazított szakképzési intézkedésekhez, amelyek elősegítik a társadalomba való visszailleszkedésüket a büntetésük letöltése után;
- U. mivel a fogvatartottak, férfiak és nők, társadalmi visszailleszkedésének, valamint a visszaesés megelőzésének sikere a nyújtott képzés minőségén, és különösen a vállalkozásokkal és a szociális segítségnyújtó szervezetekkel kiépített kapcsolatokon, valamint a büntetés letöltését követően kínált szociális-szakmai segítségnyújtáson és nyomon követésen alapul;
- V. mivel nyilvánvalóan szükség van nemek szerint lebontott átfogó, világos és frissített adatokra és statisztikákra,

A fogvatartás feltételei

1. bátorítja a tagállamokat, hogy fektessenek be elegendő forrást fegyintézeti infrastruktúrájuk modernizációja és kiigazítása érdekében, valamint hogy hajtsák végre az Európa Tanács már említett R(2006)2. sz. ajánlását, az emberi méltóságot és az alapvető jogokat tiszteletben tartó körülmények biztosítása érdekében, különösen az elhelyezés, az egészségügy, a higiénia, az élelmezés, a szellőztetés és a fényviszonyok terén;
2. megismétli kérését a Bizottság és a Tanács felé az EU-Szerződés 6. cikkén alapuló, a fogvatartottak jogainak védelmére vonatkozó minimumszabályokról szóló kerethatározat elfogadása érdekében (ahogyan azt az Európa Tanács a már említett R(2006)2 sz. ajánlásában¹ ajánlja), és felhívja a Tanácsot, hogy terjessze az Európa Tanács büntetvégrehajtási szabályait és mozdítsa elő azok végrehajtását a fogvatartás feltételeinek erőteljesebb európai szintű harmonizálása érdekében, különös tekintettel a nők eltérő szükségleteinek figyelembevételére, valamint a fogva tartott férfiak és nők jogainak és kötelezettségeinek egyértelmű megerősítésére vonatkozó szabályra;
3. felhívja a Bizottságot, hogy az emberi jogokról szóló éves jelentésében térjen ki a fogva

tartott férfiak és nők alapvető jogainak tiszteletben tartására és a nők számára biztosított különleges fogva tartási feltételekre;

4. bátorítja a tagállamokat és a tagjelölt országokat, hogy erősítsék meg a CPT fakultatív jegyzőkönyvét, amely a fogva tartási helyek független ellenőrzési rendszerét hozza létre és felhívja a Tanácsot és Bizottságot, hogy mozdítsák elő ezen egyezmény és jegyzőkönyve megerősítését az uniós külpolitika keretében;
5. emlékeztet arra, hogy az illetékes hatóságoknak rendszeres ellenőrzések révén gondoskodniuk kell arról, hogy a fogva tartási intézmények irányítása megfeleljen a nemzeti és nemzetközi jogi normáknak;
6. felhívja a tagállamokat, hogy fogadják el a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsák a büntetés-végrehajtási intézmények megfelelő rendjét, a személyzet és valamennyi fogva tartott biztonságát, megszüntetve az erőszakkal és visszaélésekkel járó helyzeteket, amelyeknek a nők és az etnikai vagy szociális kisebbséghez tartozók különösen ki vannak téve;
7. emlékeztet a női börtönök „sajátosságaira” és hangsúlyozza, hogy a nők számára kialakított biztonsági és beilleszkedést segítő rendszereket kell létrehozni;
8. felhívja a tagállamokat, hogy integrálják büntetés-végrehajtási szakpolitikáikban és a fogva tartási központokban a nők és férfiak közötti egyenlőség dimenzióját, valamint hogy jobban vegyék figyelembe a női, illetve a fogva tartott nők gyakran megrázó múltjához kapcsolódó sajátosságokat, különösen az egészségügyi és büntetés-végrehajtási személyzet fogékonyságának felkeltése és megfelelő képzése révén, valamint azáltal, hogy az alapvető értékekre vonatkozóan továbbképzéseket nyújtanak a nőknek;
 - a) az adatgyűjtés során minden olyan területen, ahol ez lehetséges, alkalmazni kell a nemek dimenzióját a nők problémáinak és szükségleteinek feltárása céljából;
 - b) minden tagállamban tanulmányozó csoportot és állandó mediációs rendszereket kell létrehozni a fogva tartás körülményeinek tényleges ellenőrzése céljából, a büntetés-végrehajtási rendszerben a nőket még mindig sújtó hátrányos megkülönböztetést előidéző tényezők kiküszöbölése érdekében;
 - c) a fogva tartott nők szükségleteinek kérdését fel kell vetni a helyi, regionális és országos vitákban, a szociális erőforrásokkal, az elszállásolás körülményeivel, a képzéssel stb. kapcsolatos pozitív intézkedések meghozatalának elősegítése végett;
9. kéri a tagállamokat, hogy biztosítsák a fogva tartott nők számára az egyenlő és hátrányos megkülönböztetéstől mentes hozzáférést mindenfajta egészségügyi ellátáshoz, amelyeknek ugyanolyan minőségűnek kell lenniük, mint a lakosság többi részének nyújtott ellátásoknak, a sajátosan női betegségek megelőzése és hatékony kezelése

érdekében¹;

10. emlékeztet arra, hogy intézkedésekre van szükség, a fogva tartott nők különleges szükségleteinek jobb figyelembevétele érdekében a higiénia terén, a fegyintézeti infrastruktúrát és a szükséges higiéniai berendezéseket illetően;
11. felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el olyan átfogó büntetés-végrehajtási egészségpolitikát, amely azonosítja és kezeli a bebörtönzéstől kezdve a fizikai és mentális problémákat, és hogy a női sajátosságok tiszteletben tartása mellett nyújtsanak orvosi és pszichológiai segítséget minden szenvedélybetegségben szenvedő fogva tartott férfinak és nőnek;
12. felhívja a tagállamokat, hogy fogadják el az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy valamennyi fogva tartott nő – elsősorban azok, akik erőszakot vagy rossz bánásmódot szenvedtek, a gyermeküket egyedül nevelő anyák és a bűnöző fiatalkorú nők – pszichológiai segítségben részesülhessen, abból a célból, hogy nagyobb védeltséget biztosítsanak számukra, s erre támaszkodva ápolhassák és javíthassák családi és társadalmi kapcsolataikat, ami nagy mértékben hozzá fog járulni jobb társadalmi és szakmai beilleszkedésük megkönnyítéséhez; ajánlja, hogy a büntetés-végrehajtási személyzetet képezzék ki és tegyék fogékonnyá ezen fogvatartottak különös sebezhetőségére;
13. ajánlja, hogy a terhes nők és kiskorú gyermeküket/gyermeküket gondozó anyák fogva tartására csak a legvégső esetben kerüljön sor, és hogy bebörtönzés esetén tágasabb és – ha lehetséges – egyéni cellába kerüljenek, továbbá különleges figyelmet kapjanak, különösen az élelmezés és a higiénia terén; továbbá úgy véli, hogy a terhes nőknek ugyanazokban a szülés előtti és utáni vizsgálatokban, valamint szülői felkészítésben kell részesülniük, mint a büntetés-végrehajtás keretein kívül élőknek;
14. hangsúlyozza, hogy a börtönben lezajlott sikeres szülés után a gyermeket általában a születést követő 24–72 órában elveszik édesanyjától, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy irányozzanak elő más megoldásokat;
15. hangsúlyozza, hogy az anya fogva tartásával kapcsolatos kérdések vizsgálata során az igazságszolgáltatás rendszerének biztosítania kell a gyermekek jogainak tiszteletben tartását;

A családi kötelékek és a társadalmi kapcsolatok fenntartása

16. ajánlja, a bebörtönzést helyettesítő büntetések, mint a társadalomban meggyökeresedett alternatívák alkalmazásának előnyben részesítését, különösen az anyák esetében, ha a kirótt büntetés és a közbiztonságot érő kockázat gyenge, amennyiben a bebörtönzésük a családi élet súlyos megzavarásával járna, különösen amikor ők látják el az egyszülős

¹ Az említett R (2006)2 ajánlás.

családokban a családfő szerepét vagy alacsony életkorú gyermekeik vannak, illetve magatehetetlen vagy fogyatékkal élő személyek gondja hárul rájuk; emlékeztet, hogy az igazságügyi hatóságoknak ezen szempontokat, különösen az eljárás alá vont szülő gyermekének magasabb érdekét figyelembe kell venniük a büntetés megválasztásánál; ugyancsak ajánlja azon lehetőség előirányzását, hogy a kiskorú gyermekekről gondoskodó vagy más családfenntartói szerepet betöltő férfi fogva tartottakra az édesanyák számára előírányzott intézkedésekhez hasonló intézkedések vonatkozzanak;

17. hangsúlyozza, hogy az elszigeteltség és a szorult helyzetnek a várandós fogva tartott nők egészségére gyakorolt hatásai negatívak, vagy akár veszélyes következményekkel is járhatnak a gyermekre, amit igen komolyan számításba kell venni a fogva tartásról szóló döntés meghozatalakor;
18. hangsúlyozza azt is, hogy az igazságszolgáltatási szervezetnek tájékozódnia kell a gyermekek meglétéről, mielőtt elrendelné a vizsgálati fogságot, illetve az ítélethozatalkor, továbbá meg kell bizonyosodnia arról, hogy gondoskodtak-e a jogaik teljes körű érvényesítéséről;
19. felhívja a tagállamokat, hogy növeljék női fogva tartó központok számát, és azokat jobban osszák el területükön úgy, hogy megkönnyítsék a fogva tartott nők családi és baráti kapcsolatainak fenntartását, továbbá adjanak lehetőséget számukra vallási szertartásokon való részvételre;
20. ajánlja a tagállamoknak, hogy ösztönözzék a büntetés-végrehajtási intézeteket arra, hogy fogadjanak el rugalmas szabályokat a családtagok, a barátok és a harmadik személyek számára megengedendő látogatások módjai, gyakorisága, tartama és időbeosztása terén;
21. felhívja a tagállamokat, hogy könnyítsék a családi közeledés és különösen a gyermekekkel együtt bebörtönzött szülők kapcsolatait, ha ez nem ellentétes a gyermek érdekével, azáltal hogy olyan látogató-fogadási struktúrákat hoznak létre, amelyek hangulata különbözik a börtönök világaétól, és lehetővé teszik a közös tevékenységeket, valamint a megfelelő érzelmi kapcsolatot;
22. ösztönzi a tagállamokat, hogy igazodjanak nemzetközi kötelezettségvállalásaikhoz¹, biztosítva a fogva tartott szülőkkel együtt élő gyermekek jogainak és a velük kapcsolatos bánásmód egyenlőségét, valamint biztosítsanak olyan életfeltételeket a büntetés-végrehajtási intézmények szokásos világától teljes mértékben független és a lehető legtávolabb elhelyezkedő létesítményekben, a rendes gyermekfelügyeleti vagy iskolai intézmények látogathatóságának és annak biztosításával, hogy családtagok vagy gyermekvédelmi szervezetek tagjainak kíséretében széleskörűen és rugalmas formában elhagyhassák az intézményt, amelyek igazodnak ezen gyermekek szükségleteihez és lehetővé teszik megfelelő testi, szellemi, erkölcsi és társadalmi fejlődésüket, és megfelelő infrastruktúrával rendelkeznek, amelyekben képzett személyzet segíti a fogva tartott édesanyákat nevelési és gondozási feladataik ellátásában; ajánlja még, hogy fogva tartott kiskorú gyermekek esetében könnyítsék meg, hogy a szülői felügyeletet az érintett másik szülő gyakorolhassa;
23. sajnálattal állapítja meg, hogy számos fogva tartott nő egyedülálló anya, aki néha

¹ Az említett R (2006)2 ajánlás.

véglegesen elveszti kapcsolatát a gyermekeivel; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a kapcsolat teljes megszűnésének megelőzése érdekében határozzanak meg és hajtsanak végre alternatív politikákat;

24. nyomatékosan felhívja a tagállamokat, hogy valamennyi fogva tartott számára biztosítsák az elsősorban a büntetés-végrehajtás kérdéseivel összefüggő ingyenes jogi segítségnyújtást, a fogva tartott nők esetében a családjogra összpontosítva annak érdekében, hogy választ kapjanak a befogadással, az örökbefogadással, a különéléssel, a nemi jellegű erőszakos cselekményekkel stb. kapcsolatos kérdéseikre;
25. ajánlja tájékoztató és útbaigazító kampányok szervezését a közösség által nyújtott szociális szolgáltatásokkal, valamint a személyes, családi és szociális helyzetre vonatkozó igazgatási iratok naprakésszé tételével kapcsolatban, annak érdekében, hogy a fogva tartott nők teljes körűen gyakorolhassák állampolgári jogaikat;
26. felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre pszichoszociális segítő intézkedéseket annak érdekében, hogy a lehető legjobban előkészítsék a gyermek elválását fogva tartott édesanyjától, és csökkentsék ennek káros hatását;

Társadalmi és szakmai visszailleszkedés

27. ajánlja a tagállamoknak, hogy hozzák meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy minden fogva tartott férfi és nő számára megfelelően fizetett és változatos, a nem alapuló szegregációtól és másfajta hátrányos megkülönböztetéstől mentes munkalehetőségeket kínáljanak, továbbá e célból alakítsanak ki partnerségeket vállalkozásokkal;
28. felhívja a tagállamokat, hogy többek között a foglalkoztatásra és a társadalmi beilleszkedésre irányuló olyan közösségi pénzügyi eszközök használata révén, mint az Európai Szociális Alap vagy a PROGRESS, minél több forrást fordítsanak a büntetés-végrehajtás keretében alfabetizációs és olyan élethosszig tartó oktatási és szakképzési programok fejlesztésére, amelyek igazodnak a munkaerőpiac elvárásaihoz és diplomaszerezést is lehetővé tehetnek;
29. hangsúlyozza, hogy e programoknak nyelvtanfolyamokat – ideértve az ország nyelvének (vagy legalább a nemzeti nyelvek egyikének) tanulását is külföldi fogva tartott férfiak és nők esetében –, számítástechnikai, valamint szociális és szakmai magatartásra képző tanfolyamokat is magukban kell foglalniuk;
30. hangsúlyozza a nem kormányzati szervezeteknek a fogvatartottak és különösen a nők társadalmi és szakmai visszailleszkedése terén játszott nagyon lényeges szerepét, és következőképpen felkéri a tagállamokat, hogy támogassák e szervezetek börtönökben végzett tevékenységeinek fejlesztését, különösen a nekik juttatott források növelésével, tagjaik számára a büntetés-végrehajtási intézményekbe való bejutásuk feltételeinek könnyítésével és a büntetés-végrehajtási személyzet e szereplőkkel való jó együttműködés szükségessége iránti nagyobb fogékonyságának felkeltésével;
31. úgy véli, hogy ha az nem jelent a közbiztonságra nézve nagy kockázatot vagy a büntetés nem súlyos, a fogva tartott férfiak és nők részére a börtön keretén kívüli munkavégzést vagy szakképzésben való részvételt lehetővé tévő félszabad rendszerek megkönnyíthetik

társadalmi és szakmai visszailleszkedésüket;

32. hangsúlyozza, hogy a fogva tartott férfiak és nők, különösen a várandós vagy nemrégiben szült nők munkakörülményeinek összhangban kell lenniük a nemzeti és közösségi szabályozással, és ezt az illetékes hatóságoknak rendszeresen ellenőrizniük kell;
33. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a fogva tartott férfiak és nők a szakmai boldogulás és a társadalomba való beilleszkedés terén ösztönzést kapjanak, nevezetesen személyes helyzetük mérlegének elkészítése és teljesítményük éves értékelése révén;
34. elsődleges fontosságúnak tartja, hogy valamennyi büntetés-végrehajtási központban olyan segítő és egyénekre szabott támogató programokat dolgozzanak ki, amelyek önkéntes alapon valamennyi fogva tartott férfi és nő számára elérhetőek, azon egyéni boldogulásukra és társadalmi beilleszkedésükre vonatkozó terveik meghatározása, kidolgozása és sikeres végrehajtása érdekében, amelyeket szabadon bocsátásuk után követniük kell;
35. emlékeztet arra, hogy a fogva tartás alatt és azt követően olyan szociális segítségnyújtási intézkedések végrehajtására van szükség, amelyek célja a fogva tartott személy felkészítése és segítése a visszailleszkedésben, különösen a lakhatás- és a munkakeresés terén, a társadalmi kirekesztődés és a visszaesés elkerülése érdekében;
36. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a fogva tartott férfiak és nők külvilággal fenntartott kapcsolatai fennmaradjanak és fejlődjenek, nevezetesen az írott sajtóhoz és a médiákhoz való hozzáférésük, valamint a szociális segítő intézményekkel, a nem kormányzati szervezetekkel és a kulturális, művészeti vagy más, a büntetés-végrehajtási hatóságok által befogadott egyesületekkel fenntartott kapcsolatok révén;
37. emlékeztet arra, hogy valamennyi fogvatartott rendszeres hozzáférése a sport- és szabadidős tevékenységekhez, valamint a művészeti vagy kulturális oktatási lehetőségekhez alapvető fontosságú lelki egyensúlyuk megőrzésének szempontjából, továbbá elősegíti a társadalomba való újbóli beilleszkedésüket;
38. felhívja a Bizottságot, hogy a társadalmi kirekesztődés elleni harcra vonatkozó cselekvési programja keretében fordítson különleges figyelmet a börtönök népességére;
39. ajánlja a tagállamoknak, hogy fordítsanak különleges figyelmet a külföldi illetőségű fogva tartott férfiakra és nőkre, különös tekintettel a nyelvi és kulturális különbségekre, valamint könnyítsék meg kapcsolattartásukat hozzátartozóikkal és tegyék számukra lehetővé, hogy kapcsolatba léphessenek konzulátusukkal, továbbá részesedhessenek a büntetés-végrehajtási intézmények forrásaiból és programjaiból, és hozzájuthassanak a számukra érthető információs anyaghoz;; ajánlja továbbá, hogy a külföldi nők helyzetének sajátosságait vegyék figyelembe a büntetés-végrehajtási intézményekben folyó tevékenységek tervezésében, a személyzetet képezzék ki multikulturális közegben – akár büntetés-végrehajtási intézményekben, akár azokon kívül – végzett munkára, valamint a büntetés-végrehajtási intézményekben és azokon kívül is hozzanak létre mediációs szolgáltatásokat;
40. felhívja a tagállamokat, hogy a társadalmi és szakmai beilleszkedés megkönnyítése

keretében hozzák meg valamennyi ahhoz szükséges intézkedést, hogy nemzeti jogszabályaik közé bekerüljenek azok a normák, amelyek elősegítik a volt fogva tartott nők – elsősorban a gyermeküket egyedül nevelő édesanyák és a bűnöző fiatalok női – foglalkoztatását szakmai téren mind a köz-, mind a magánszférában;

41. bátorítja a tagállamokat, hogy a fogva tartás feltételeire, különösen a nők fogva tartására vonatkozó, valamint a szakképzési és társadalmi visszailleszkedési intézkedések hatékonysága terén meglévő ismereteikről és legjobb gyakorlataikról tájékoztassák egymást; véleménye szerint e keretek között fontos ösztönözni és finanszírozni a közvetlenül érintett hatóságok és szereplők innovatív programok és helyes gyakorlatok kidolgozásában, továbbá kongresszusokon és országos vagy nemzetközi vitákon való részvételét, mivel ez motivációs tényező és alkalmas pozitív energiák felkeltésére;
42. felhívja a Bizottságot, hogy egyeztetve a tagállamokkal, ösztönözze a börtönvilágot vizsgáló és a nemi dimenziót előtérbe állító kutatásokat, és finanszírozzon olyan tanulmányokat, amelyek a bűnözés okait, valamint a büntetési rendszerek hatékonyságát vizsgálják annak érdekében, hogy lehetővé váljon a fogva tartott férfiak és nők jobb részvétele a társadalmi, családi és szakmai életben;
43. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok, a csatlakozó országok és a tagjelölt országok kormányainak.

INDOKOLÁS

Európában a börtönlakók megközelítőleg 4,5–5,0%-át nők teszik ki (a lengyelországi 2,9%-os aránytól a spanyolországi 7,8%-os arányig).

A börtönök továbbra is a férfiak számára vannak berendezve és hajlamosak figyelmen kívül hagyni a börtönökben kicsi, de egyre növekvő arányban tartott nők különleges problémáit. Leginkább aggodalomra okot adó területek az egészségügy, a gyermekes anyák helyzete, valamint a szakmai és társadalmi visszailleszkedés.

A börtönnépeség összetétele azt mutatja, hogy a női fogvatartottak körében gyakran fordul elő káros szenvedély és közülük soknak van pszichológiai, testi vagy szexuális visszaéléssel terhelt múltja. Különleges figyelmet kell fordítani a nők egészségügyi és higiéniai szükségleteire. Különösen a terhes nők esetében szükség van speciális forrásokra és figyelemre az étrend, a testmozgás, a ruházkodás, a gyógyszerellátás és az orvosi ellátás tekintetében.

Az európai börtönök fogvatartottainak több mint fele legalább egy gyermek anyja, és ez az arány különösen magas Spanyolországban és Görögországban. A bebörtönzött anyával maradó gyermekeknek megfelelő védelemre és gondoskodásra van szükségük, és nem szabad, hogy a hátrányos megkülönböztetés bármilyen formájától szenvedjenek. A nők bebörtönzése különösen súlyos következményekkel járhat, ha bebörtönzésük előtt ők voltak gyermekeik egyedüli gondozói. További probléma a családi kötelek megőrzése. Mivel kevesebb olyan börtön van, ahol nőket tartanak, előfordulhat, hogy őket családjuktól és közösségüktől távol zárják be, korlátozva így a látogatás lehetőségeit.

A börtönökben élő nők gyakran szembesülnek hátrányos megkülönböztetéssel a munkához jutás, az oktatás vagy a képzési lehetőségek tekintetében, amelyek gyakran elégtelenek, nem szerint orientáltak és ritkán igazodnak a munkaerő-piaci szükségletekhez.

Figyelembe véve azt a tényt, hogy sok európai országban a női fogvatartottak aránya néha még a férfi fogvatartottak számát meghaladóan is egyre növekszik (például 1992 és 2002 között Angliában és Walesben a férfi fogvatartottak száma 50%-kal növekedett, míg a nőké 173%-kal¹) elengedhetetlen lépéseket tenni a női fogvatartottak szükségleteinek való megfelelés érdekében.

Egészségügyi ellátás a börtönben

Mindegyik tanulmány, amelyik a börtönlakók életkörülményeivel foglalkozik hangot adott az egészségügyi ellátással kapcsolatban. Az európai előírások és egyezmények szerint minden fogvatartottnak, férfinak és nőnek, joga van az olyan egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréshez, amelyek minősége a lakosság részére nyújtott szolgáltatásokéval azonos.

¹ Women and the criminal justice system, Fawcett Society, 2004

Bár bizonyos tekintetben a börtönben élő nők és férfiak hasonló egészségügyi problémákkal szembesülnek, jelentős különbség van az egyes nemi csoportokban a problémák természetét, intenzitását és összetettségét tekintve. A legtöbbször főként a férfiak számára kialakított börtönrendszerekben a börtön szabályok, a programok, az eljárások és a személyzet gyakran nem foglalkoznak elégséges mértékben a nők egészségügyi szükségleteivel. A nőknek kiegészítő és pótlólagos szükségleteik vannak nemcsak a higiénia, az anyasági gondozás és a nőgyógyászat tekintetében, hanem a pszichológiai egészséget illetően is, különösen mivel gyakoribbak a múltban vagy a közelmúltban történt visszaélések, legyenek azok testi, pszichikai, érzelmi vagy szexuális jellegűek.

Fontos tehát hangsúlyozni, hogy szükség van a bebörtönzött nők különleges szükségleteihez igazodó egészségügyi programok és higiéniai feltételek nyújtására és a börtön egészségügyi személyzete megfelelő képzésének biztosítására. Továbbá meg kell valósítani egy, a kábítószer-függőséget vagy más egészségügyi problémákat célzó integrált megközelítést.

A. Kábítószerfüggőség

A kábítószer-használat szempontjából a börtönlakosság erősen kockázatos csoportnak tekinthető: túlzott a kábítószer-használók jelenléte a börtönben, és a női fogvatartottak nagy arányát kábítószer-bűncselekmények miatt ítélték el (legtöbbjükét kábítószer birtoklásáért), ami azt mutatja, hogy a kábítószer jelentős és növekvő problémát jelent az elkövető nők életében¹.

Azonban, egy nemrég készült tanulmány szerint, csak kevés európai ország dolgozott ki kábítószer-kezelési programokat a fogvatartottak számára².

2006-os éves jelentésében³ az EMCDDA megállapítja, hogy „immár elfogadott, hogy a kábítószerrel összefüggő magatartások körében meglévő nemi különbségek megértése alapvető követelmény a hatékony válaszlépések kidolgozásához” és hogy „a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és nemspecifikus kérdések iránti érzékenység a szolgáltatásokon belül két kulcselem az e területen nyújtott magas színvonalú gondozás szempontjából.” A 2006-ban rendelkezésre álló információk alapján, a nemzeti jelentések rávilágítanak arra, hogy csak négy országban (Franciaország, Portugália, Szlovákia és Svédország) vannak nemi orientáltságú különleges projektek a női kábítószerrel fogvatartottak számára.

B. Mentális egészség

A börtön intézménye jelenlegi állapotában nemcsak hogy szegényes megoldás az akut vagy

¹ Training curriculum for women's prisons - health aspects, Claudia Kestermann (dans International Study on Women's Imprisonment - Current situation, demand analysis and "best practice"),

http://www.uni-greifswald.de/~ls3/Dokumente/Reader_womeninprison.pdf

² Problematic drug users in prison, MacDonald M (Az alábbi, 2005 júliusában tartott szemináriumon került bemutatásra: Criminal Justice and Drugs, Reducing Drug Use – Combating Crime, Lessons from Other Countries on Dealing with Drug Related Offences), <http://www.uce.ac.uk/crq/presentations/2>

³ A 2006. évi jelentés: A kábítószer-jelenség helyzete Európában, Selected issue 2, <http://issues06.emcdda.europa.eu/en/page013-en.html>

krónikus mentális betegségben szenvedő egyének kezelésére, hanem a bebörtönzés elszigetelő és ellehetetlenítő természete hozzájárulhat a mentális betegségek kialakulásához. Mégha a börtön személyzetének feladata is a rend és biztonság fenntartása, a börtön még mindig ellenséges környezet, amely azon személyeket érintheti, akik korábban erőszakon vagy visszaélésen mentek keresztül. Következésképpen kimagasló fontossággal bír egy olyan integrált megközelítés elfogadása, amely egyaránt kiterjed a mentális és testi problémákra és a mentálisan beteg részére nyújtandó pszichológiai segítségnyújtásra.

C. Terhesség

Az ENSZ Emberi Jogk Bizottsága a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Konventjéhez intézett megjegyzéseiben megállapítja, hogy „a szabadságuktól megfosztott terhes nőknek mindig joguk van az emberi bánásmóddhoz és a bennük rejlő méltóság tiszteletéhez, különösen a szülés alatt, és amíg újszülött gyermekeiket gondozzák; a részes államoknak jelentést kell tenniük az ennek biztosítására szolgáló létesítményekről és az ilyen anyák és csecsemők részére nyújtott egészségügyi ellátásról.”¹

A börtönben lévő terhes nőknek szükségük van a megfelelő, szülés előtti és utáni orvosi ellátásra, de a rosszul finanszírozott és biztonsággtudatos börtönszemélyzet nem tekinti őket orvosi szempontból kiemeltnek. A fogvatartottakkal való bánásmódról szóló általános minimumszabályok 23. cikkének (1) bekezdése ajánlja, hogy „a női intézményekben legyen különleges elhelyezés minden szükséges, szülés előtti és utáni ellátáshoz és kezeléshez”². A nőknek különleges étrendi és orvosi szükségleteik is vannak, valamint testmozgási igényeiket is ki kell elégíteni, mindezeket nem biztosítják kielégítően a börtönkörülmények között.

Anyák a börtönben

Az anya bebörtönzése a családi élet teljes szétszakadását eredményezheti. Az elkülönítés káros az anyák és azon gyermekek számára, akik az anyjuk fölött hozott döntés ártatlan áldozataivá válnak.

Az Európában bebörtönzött nők többségének átlagéletkora 20 és 40 év közötti, és ez azt jelenti, hogy a nők valószínűleg anyák vagy azok lesznek. Ha már letartóztatásuk időpontjában anyák, gyakran ők a gyermekeik fő vagy egyetlen eltartói. Rachel Taylor szerint:

- 2002-ben az Egyesült Királyságban a fogva tartott nők 66%-a volt anya;
- 55%-uknak volt legalább egy 16 év alatti gyermeke, és több mint egyharmaduknak volt egy vagy több 5 év alatti gyermeke;
- az anyák 34%-a volt egyedülálló szülő a börtönbe kerülés előtt, és 43%-ra emelkedik azok aránya, akik arra számítanak, hogy egyedülálló szülők lesznek szabadulásukat követően.

A. Anyák

¹Általános észrevételek, 28. Egyenlő jogok férfiak és nők között (3. cikk), 2000. március 29-én elfogadva [http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/\(Symbol\)/13b02776122d4838802568b900360e80?Opendocument](http://www.unhcr.ch/tbs/doc.nsf/(Symbol)/13b02776122d4838802568b900360e80?Opendocument)

² Az ENSZ-nek a fogvatartottakkal való bánásmódról szóló minimumszabályainak összessége a fogvatartottakkal való bánásmódot illetően a bűncselekmények megelőzéséről és a fogvatartottakkal való bánásmódról szóló első, 1955-ben Genfben tartott ENSZ-kongresszus által elfogadva 1955-ben Genfben és a Gazdasági és Szociális Tanács által jóváhagyva 1957. július 31-i 663 C (XXIV) és 1977. május 13-i 2076 (LXII) állásfoglalásában, <http://www.ohchr.org/french/law/detenus.htm>

Az őrizetben lévő nők a gyermekeik miatti aggodalmat említik a depressziót és nyugtalanságot okozó, és az önkárosításhoz vezető egyik legfontosabb tényezőként. Az Európai Bizottság megbízásából folytatott tanulmány¹ megerősíti, hogy „a [...] gyermekektől való elválasztásból eredő veszteséget és szakadást a börtönben lévő nők fő fájdalomforrásaként minden országjelentés erősen kihangsúlyozza.

Azok a fogvatartottak, akik polgárként megbuktak, sikert érhetnek el szülőként és így a szülőként elért siker segíthet számukra abban, hogy jobb polgárok legyenek. Tanulmányok bizonyították, hogy a stabil családi környezet különösen fontos a szabadulás pillanatában, mert fontos távoltartó erő a visszaeséstől, ha van hova visszatérni².

B. Gyermekek

Számos tanulmány megállapította, hogy nehéz általánosítani a bebörtönzés miatt a szüleiktől való elválasztásból eredő, gyermekeket ért hatásokat illetően³. Az, hogy egy gyermeket mennyire fog érinteni a szülő bezárása, sok változótól függ: az életkortól, amelyben a szülő-gyermek elválasztás történik, az elválasztás időtartamától, a gyermek bizalmától az új gondviselője iránt, a megbélyegzés azon fokától, amelyet a gyermek közössége kapcsol hozzá a bebörtönzéshez⁴. A csecsemőnek az anyjával való együtt tartása összetett kérdéseket vet fel az ilyen gyermekek rendelkezésére álló olyan lehetőségeket illetően, amelyek biztosítják saját testi, szellemi és érzelmi fejlődésüket, ideértve a külső emberekkel (leginkább más gyermekekkel) való érintkezést.

Egy 2000-ben közzétett jelentésében az Európa Tanács ajánlja, hogy hozzanak létre „kisléptékű, biztosított és félig biztosított, szociális szolgáltatásokkal ellátott egységeket az anyák azon kis száma számára, akiknek ilyen őrizetre van szükségük, ahol a gyermekek gyermekbarát környezetben gondozhatók, és ahol a gyermek érdeke a legfontosabb, de ahol a közbiztonság is biztosítható”⁵.

Még azokban az esetekben is, amikor biztosítottak az anyák és csecsemők fogadására alkalmas különleges egységek, számuk gyakran korlátozott. Ezen egységek finanszírozása drága, és ennek eredményeképpen a kínálat alacsonyabb, mint a kereslet.

C. Látogatás a börtönben a gyermekek számára

A fogvatartottak számára a látogatások a családi kapcsolatok fenntartásának lényeges tényezői, és ezt a lehetőséget, amint lehetséges, fel kell kínálni. Egy franciaországi tanulmány kimutatta, hogy ha egy elkövetőnek a fogva tartás első hat hónapjában nincs kapcsolata gyermekével, ezt követően nem is alakul ki kapcsolat⁶.

¹ Women, Integration and Prison: an Analysis of the Processes of the Socio-Labour Integration of Women Prisoners in Europe, MIP-projekt (mujeres, integración y prisión) a SURT koordinálásában (Associació de dones per la Reinserció Laboral), 2005. január, http://mip.surt.org/en/final_results.html

² Oliver Robertson már az előzőekben idézett tanulmánya.

³ ua., 11. o.

⁴ Forgotten Families - the impacts of imprisonment, dans Family Matters, Ann Cunningham, 2001, 36. és 37. o.

⁵ <http://assembly.coe.int/Documents/WorkingDocs/doc00/FDOC8762.htm>

⁶ Relais Enfants-Parents - Maintien des liens en détention (1999), cité dans Children of imprisoned Parents: European Perspectives of Good Practices, Elizabeth Ayre és mások, 2006, 48. o.

A családi kötelékek megőrzése fontos szerepet játszik a visszaesés megelőzésében és a fogvatartottak társadalmi visszailleszkedésében. Azonban bizonyos számú tényező, mint a rugalmatlan látogatási feltételek és a barátságtalan látogatási környezet a családi kapcsolatok és a gyermekekkel való kapcsolattartás megszakadásához vezethetnek. A kihívás olyan környezet megteremtésében rejlik, amely egyaránt kiegyenlíti a biztonság és a jó családi kapcsolatok igényeit (rugalmas látogatási feltételek, bizonyos mozgási szabadságot és családi magánéletet lehetővé tévő látogatószoba, barátságos környezet a gyermekek részére stb.).

Felkészülés a jövőre: társadalmi és szakmai visszailleszkedés

A börtönöknek két lényeges és egymást kiegészítő küldetést kell betölteniük:

- a köz védelme olyan emberektől, akik veszélyes vagy legalább is büntetendő magatartást tanúsítottak, és
- az elítélt személyek visszavezetése a társadalomba szabadon bocsátásuk pillanatában.

A. Oktatás, képzés és foglalkoztatás:

A női fogvatartottakról szóló statisztikák általában alacsony iskolázottsági szintet és szakismerethiányt mutatnak. Az Egyesült Királyságban például a fogva tartott nők 47%-ának nincs iskolai végzettsége és közülük 33% nem is részesült iskolai oktatásban (míg a teljes lakosság körében ez 2 %) ¹. Ha a börtönben töltött időt arra akarják felhasználni, hogy a bennlakók élete stabilabb legyen a szabadulás után, ebből a célból az oktatásnak fontos eszközt kell jelentenie.

A korlátozott (pénzügyi és személyzeti) források miatt az európai börtönök nem képesek minden oktatási és szakismereti hiányosságot ellensúlyozni, de legalább minden fogvatartott részére lehetőséget kellene kínálniuk olyan alapvető oktatási ismeretek megszerzésére, amelyek szükségesek jövőbeni társadalmi visszailleszkedésükhöz.

Sok európai börtönben különbség figyelhető meg a nők részére nyújtott szakképzés és a munkerő-piaci kereslet között. A legtöbb börtön olyan nőiesített szakképzést kínál, amely a nőknek hagyományosan tulajdonított kulturális és társadalmi női szerepekhez kapcsolódó ismeretek és képességek fejlesztésére korlátozódik (ruhakészítés, fodrászat, takarítás, szövés, hímzés stb.). Ezeknek a rosszul fizetett tevékenységeknek nem tulajdonít nagy értéket a munkaerőpiac és ez kedvez a társadalmi egyenlőtlenségek állandósulásának, valamint alááshatja a társadalmi és szakmai visszailleszkedést.

A börtönhatóságokat arra kellene bátorítani, hogy nyújtsanak a munkaerő-piaci szükségletekhez igazodó, magas színvonalú szakképzést, valamint olyan változatos foglalkoztatási lehetőségeket, amelyek mentesek a nemen alapuló beidegződésektől. A börtönintézmények külső cégekkel való együttműködését a fogvatartottak alkalmazása

1

http://www.quaker.org/qcea/prison/Country%20Reports/UK_England%20and%20Wales_%20Report%20-%20Final.pdf

érdekében szintén elő kell mozdítani a fogvatartottak rehabilitációs folyamatának részeként.

B. Társadalmi beilleszkedés

A börtön elhagyását követően a legtöbb fogvatartottnak súlyos problémák széles körével kell szembesülnie: a lakhatás, a rendszeres jövedelem biztosítása, a gyermekekkel vagy más eltartott családtagokkal való kapcsolat helyreállítása, illetve a róluk való gondoskodás.

Ahhoz, hogy sikeres legyen, a fogvatartottak társadalmi beilleszkedését a bebörtönzés folyamán és a szabadulás után a szociális szolgáltatásokkal és más illetékes szervezetekkel együttműködve kell előkészíteni annak érdekében, hogy garantálni lehessen a bebörtönzés és a szabadulás közötti fokozatos átmenetet. Különleges figyelmet kell szentelni a pszichológiai felkészítésnek (a bűncselekmény feldolgozása, a megrázkódtatások és függőségek kezelése megfelelő pszichológiai támogatás és kezelés révén) és a szabaduláshoz nyújtott szociális támogatásnak (pozitív projektek kidolgozása stb.).

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Elfogadás dátuma	28.1.2008
A zárószavazás eredménye	+: 27 -: 0 0: 0
A zárószavazáson jelen lévő képviselők	Edit Bauer, Hiltrud Breyer, Edite Estrela, Věra Flasarová, Lissy Gröner, Lívia Járóka, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Esther De Lange, Pia Elda Locatelli, Astrid Lulling, Siiri Oviir, Doris Pack, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Zita Pleštinská, Teresa Riera Madurell, Eva-Britt Svensson, Anne Van Lancker, Anna Záborská
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Corina Crețu, Anna Hedh, Elisabeth Jeggle, Christa Klaß, Marusya Ivanova Lyubcheva
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (178. cikk, (2) bekezdés)	Petru Filip, Eva Lichtenberger, José Ribeiro e Castro, María Sornosa Martínez